

Finansdepartementet
Skattelovavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

1. juni 2018

Høring – forslag om opplysningsplikt for formidlingsselskaper mv.

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev av 20. mars 2018 med vedlagte høringsnotat om opplysningsplikt for formidlingsselskaper mv.

I høringsnotatet foreslås det at den som gjennom en digital formidlingstjeneste har formidlet tjenester eller utleie av kapitalobjekter og tjenester i tilknytning til slik utleie, skal gi opplysninger til skattemyndighetene om hva som er formidlet og om betalingen for dette til utleier eller tjenesteyter.

Departementet foreslår en generell bestemmelse i skatteforvaltningsloven om opplysningsplikt til skattemyndighetene for den som gjennom digital formidlingstjeneste formidler tjenester og utleie av kapitalobjekter hvor betaling for formidlingen er knyttet opp til gjennomførte transaksjoner. Lovhjemmelen som foreslås er ikke begrenset til utvalgte bransjer eller områder, men departementet foreslår at opplysningsplikten avgrenses i forskrift. I første omgang foreslår departementet en opplysningsplikt for den som formidler utleie av fast eiendom.

Det foreslås også en oppdatering av og endringer i den eksisterende opplysningsplikten etter skatteforvaltningsloven § 7-5 første ledd annet punktum, som pålegger den som har formidlet utleie av fast eiendom mot godtgjøring, en plikt til å gi opplysninger om inngåtte kontrakter siste år, betalt leie med mer. Forslaget innebærer etter endringen at opplysningsplikten skal gjelde uavhengig av om formidlingen skjer gjennom en digital formidlingstjeneste eller gjennom andre kanaler.

Norsk Øko-Forum (NØF) støtter forslagene til lovendringer, men mener at det ikke er noen grunn til at opplysningsplikten i denne omgang kun skal gjelde for utleie av fast eiendom. Vi mener at det allerede i dag er et klart, helt nødvendig og akutt behov for innrapporteringsplikt for digitale formidlingstjenester i alle bransjer og områder. Erfaringer fra Norge og andre land har vist at etterlevelsen har vært svært lav blant aktørene i den såkalte delingsøkonomien. I en rapport fra det svenske Skatteverket i oktober 2016 fremgår at det kun er ca. 20 prosent som har oppgitt utleieinntekter fra Airbnb og kun ca. 2 prosent (av 1700) som har oppgitt inntekter

fra Uber. Tall fra Danmark viser at for 2000 sjåfører er det kun ca. 1 prosent som har oppgitt inntektene. I Norge har skattemyndighetene kontrollert Uber-sjåfører (Uber Pop). 600 sjåfører, dvs. 90 % av de med omsetning over kr 50 000 (grensen for mva-plikt), har ikke oppgitt inntektene fra Uber for årene 2015/2016. Disse ble varslet om endring av inntekt og mva og tilleggsskatt i god tid før fristen for skattemeldingen for 2016. På tross av det oppgir 41 % av dem ikke inntektene i skattemeldingen for 2016. Mange av sjåførene har NAV-ytelser, og NAV mistenker trygdebedrageri hos flere titalls sjåfører.

Så lav etterlevelse og så stort omfang av skatteunndragelser i Norge og i våre naboland er noe vi knapt har sett maken til. Det synes derfor å være en svært stor risiko for svart økonomi og unndragelse av skatter og avgifter ved digitale formidlingstjenester. Dette er selvsagt helt uakseptabelt og svært ødeleggende for skatteprovenyet, men ikke minst for de som driver seriøs virksomhet i de aktuelle bransjene bl.a. for drosjenæringen som nå er strengt regulert og med omfattende krav til inntektsdokumentasjon, godkjente taksametre og innrapporteringsplikt av skiftdata til skattemyndighetene. Det har lenge vært en stor svart sektor i det private leiemarkedet for boliger og fritidseiendommer, men digitale formidlingstjenester (for eksempel Airbnb) har gjort det betydelig enklere og mer utbredt å drive utleie i spotmarkedet med kortsiktig utleie i direkte konkurranse med hoteller, pensjonater og andre profesjonelle utleiery. For overnattingsbransjen er dette konkurransevridende og ødeleggende for næringen når andre aktører i praksis kan slippe skatt på utleieinntekter i det samme markedet.

Vi er enig med departementet i at formidling av utleie av fast eiendom er ett av områdene hvor delingsøkonomien har fått størst utbredelse i Norge. Av andre aktuelle områder for tredjepartsrapportering til skattemyndighetene nevnes også utleie av bil og persontransport. Når det gjelder formidling av bil, er vi ikke enig i begrunnelsen om at man bør avvende utviklingen av bransjen fordi det angivelig skal være lav utbredelse av slik formidling. Utviklingen går imidlertid fort, innrapportering er ikke særlig byrdefullt og bransjeaktører sier selv at de ønsker å bidra til at reglene etterleves. Konsekvensene er store dersom utleie av bil og andre kapitalobjekter innen delingsøkonomien ikke blir skattlagt og at den svarte utleieøkonomien av kapitalobjekter får bre om seg.

Innenfor bransjen persontransport vises det til at en ny rapporteringsordning bør ses i sammenheng med andre endringer i reguleringen av bransjen. Selv om Uber Pop, som i Sverige og Danmark, har lagt ned sin virksomhet i Norge, driver Uber fortsatt med digitale formidlingstjenester for selskapsvognløyver (Uber Black). Andre aktører har også etablert eller forsøkt å etablere seg med tilsvarende digital formidlingstjeneste på persontransportområdet. Vi ser derfor klart behov for at bl.a. Uber blir rapporteringspliktig for denne virksomheten i Norge, jf. erfaringene med Uber Pop som vi har vist til ovenfor.

På side 13 i høringsnotatet fremgår det at opplysningsplikten etter skatteforvaltningsloven kapittel 7 ikke er begrenset til norske selskaper, og dersom det innføres opplysningsplikt for den som formidler tjenester og utleie gjennom digital plattform, vil denneplikten også påhvile aktører i utlandet når selskapet for eksempel formidler utleie av fast eiendom som ligger i Norge eller tjenester som utføres her. Det påpekes imidlertid at håndhevelsen overfor utenlandske opplysningspliktige kan være vanskelig selv om sanksjonsbestemmelsene, dvs. tvangsmulkt, overtredelsesgebyr eller straff, gjelder alle som faller inn under lovens ordlyd, uavhengig om de måtte befinne seg i Norge eller ikke. For at innrapporteringsplikten skal kunne bli effektiv, forutsetter vi at sanksjonene vil bli benyttet i praksis. For større

utenlandske plattformeiere vil trolig et gebyr på max 50 R (kr 1130 x 50) ha liten effekt. Da vil nok straffebestemmelsen i skatteforvaltningsloven § 14-12 kunne være mer virkningsfull ved at det kan ilegges bot i form av foretaksstraff for det utenlandske selskapet, slik politiet i Danmark og Norge gjorde overfor Uber BV (Nederland) for brudd på løyveplikten.

Vi stiller også spørsmål om rekkevidden av innrapporteringsplikten, og forstår det slik at forslaget gjelder innrapportering av eiendommer som leies ut i Norge, men vi er usikker på hva som gjelder når en person som er bosatt i Norge leier ut sin fritidsbolig i utlandet for eksempel gjennom Airbnb.

Med hilsen
for Norsk Øko-Forum
Jan-Egil Kristiansen
leder faglig utvalg